

[Waldorff]

teknologiudviklingen foregår i dag, altså i en helt oplagt lavkonjunkturperiode, er det alt-overvejende rationaliseringshensyn, som ligger bag den teknologiske udvikling. Det betyder, at den udvikling, som foregår og fortsat vil foregå de næste mange år, alt i alt vil betyde stigende arbejdsløshed. Det er klart, at man inden for bredbåndsnet og andre ting, som vi har snakket meget om, vil skabe en række arbejdspladser. Men nettovirkningen – ikke mindst på grund af, at man stadig væk fører for stram finanspolitik – bliver færre arbejdspladser som følge af teknologiudviklingen.

Et af de allervigtigste argumenter for arbejdstidsnedsættelsen er, at det er et af de vigtigste politiske mål at ændre forholdet mellem arbejdsliv og det, vi plejer at kalde det private liv, altså hele livet uden for arbejdspladsen. Det er fantastisk vigtigt for lønarbejderne, især fordi det er en forudsætning for, at langt flere kan engagere sig i en udførelse af deres egen tilværelse, kan arbejde politisk, kan interessere sig for deres arbejdssituation og mange andre ting. Det er også en forudsætning for for alvor at gøre noget ved de alt for dårlige vilkår, som børn har i vores samfund. Det er endelig en af de vigtigste betingelser for, at man for alvor kan få ændret forholdet mellem kønnene. Desværre kan man sige, at det er svært at ændre på disse ting uden at gå vejen om en arbejdstidsnedsættelse, men der er ingen tvivl om, at netop det, at ens arbejde æder ens liv op, er med til i familiesituationen at fastholde bl.a. en kvindeundertrykkelse.

Derfor siger vi også, at den daglige arbejdstid skal nedsættes. Alle disse dødssyge ideer, som man er kommet med bl.a. fra budgetdepartementet, om, hvordan man kunne stjæle en time fredag eftermiddag, lægge 10 minutter til ferien hist og her eller give ekstra feriedage i løbet af et år eller sådan noget, er ikke en form for arbejdstidsnedsættelse, vi er interesserede i, for de kan ikke kvalitativt ændre forholdet mellem arbejdsliv og det frie liv.

Hvordan skal man så gøre det? Vi har set, hvordan man løber ind i problemer, når det forsøges løst igennem overenskomstforhandlinger. Arbejdsgiverne siger selvfølgelig bare nej, og andre har problemer med det: SiD og Kvindeligt Arbejderforbund har bl.a. det problem, at de organiserer de dårligst stille-

de, de lavestlønnede lønarbejdere, og her findes de mange lønarbejdere, som helt enkelt ikke har råd til at tage imod tilbud om nedsat arbejdstid uden fuld lønkompensation.

Metal derimod ser mere stort på det, ikke fordi de siger, at de godt kan tage det uden lønkompensation, men fordi de ved, at de er en tilstrækkelig stærk gruppe til, at de nok skal få kæmpet deres lønforbedringer igennem alligevel. Jeg mener, at det i denne diskussion er vigtigt at holde fast på, at formentlig har det meget store flertal af lønarbejdere i landet ikke råd til at tage en arbejdstidsnedsættelse uden lønkompensation, hvad der sætter nogle ret snævre grænser for, hvad man kan gøre.

Jeg kan sådan set godt forstå, at mange, heriblandt Specialarbejderforbundet og mange andre forbund, men også socialistisk folkeparti, siger, at så må vi rejse det som et politisk problem. Det har jo vist sig, at der ikke var det tilstrækkelige sammenhold inden for fagbevægelsen, at der var modsatte interesser og splittelse om dette spørgsmål. Derfor siger man, at det kan være, vi kan opnå noget ved at tage det op via statsapparatet, altså i folketinget.

I VS er vi meget betænkelige ved at køre det igennem folketinget. Vi har selv i et enkelt tilfælde spillet ud med, at man kunne tage statslige initiativer, f.eks. ved at pålægge en regering, at staten kom med en nedsættelse af arbejdstiden som et overenskomstilbud under overenskomstforhandlingerne, men for os er det helt store problem ved at køre det over folketinget, at man kombinerer det med en accept af, at der ikke skal gives fuld lønkompensation, og det mener jeg man reelt kommer til at gøre, og derved overlader man til staten ikke bare at lovgive om arbejdstidens længde, men også at lovgive om de økonomiske forhold. Det betyder, hvad enten man vil det eller ej – også selv om man slet ikke vil det – en accept af en indkomspolitik, vel at mærke i en situation, hvor man ikke har den politiske kontrol, hvad der ville være en forudsætning for at lave en rigtig omfordelingspolitik. Herved kommer man til at legitimere, at staten fører en egentlig lønpolitik.

Steffensen (KrF):